

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January-2019

Course	: BLIS	Date	: 04/02/2019
Subject Code	: BLIS-03	Time	: 11:00am to 02:00pm
Subject Name	: ગ્રંથાલય વર્ગીકરણ સિદ્ધાંત	Duration	: 03 Hours
		Max. Marks	: 70

- પ્ર. 1 ગ્રંથાલય વર્ગીકરણની વ્યાખ્યા આપી તેના પ્રકારો દર્શાવતી તેને અનુરૂપ ગ્રંથ વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

ગ્રંથાલય વર્ગીકરણની વ્યાખ્યા આપી, વર્ગીકરણ સિદ્ધાંતોનું મહત્વ અને જરૂરિયાત સમજાવી જી.ડી.બ્રાઉનના ગ્રંથાલય વર્ગીકરણના સિદ્ધાંત વિશે ચર્ચા કરો.

- પ્ર. 2 મૂળભૂત શ્રેણીઓની અભિધારણા સમજાવી ડૉ.રંગનાથને દ્વિબિંદુ વર્ગીકરણમાં પ્રયોજેલ મૂળભૂત શ્રેણીઓની વિગતે ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

ડ્યુઈ દશાંશ વર્ગીકરણના ઉદભવ અને વિકાસ રેખા આલેખી તેનું મૂલ્યાંકન કરો.

- પ્ર. 3 નીચેના વર્ગીકરણ પદોની પરિભાષા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (12)

1. પંક્તિ અને શુંખલા
2. પાયાગત વિષય અને જટીલ વિષય

અથવા

વિષય રચનાનાં લક્ષણોની વર્ણનાત્મક ચર્ચા કરો.

- પ્ર. 4 પાર્શ્વ સંબંધો એટલે શું? DDC, UDC અને CC વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓ પૈકી CC માં (12)

પાર્શ્વ સંબંધ માટે ઉત્તમ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે વિધાનની ચર્ચા કરો.

અથવા

સામાન્ય પૃથકોનો અર્થ સમજાવી કોલન ક્લાસીફિકેશનમાં તેનો ઉપયોગ સમજાવો.

- પ્ર. 5 નીચેના બે પૈકી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (12)

1. મુખક ક્રમ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
2. પ્રલેખ માટેના વાચકના વિવિધ અભિગમો જણાવો.
3. યુડીસી એ ડીડીસી થી કઈ રીતે ભિન્ન પદ્ધતિ છે તે દર્શાવો.
4. કાળ યુક્તિ, ભૌગોલિક યુક્તિ અને વિષયયુક્તિના ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
5. DRTC જુદીજુદી કક્ષાના સંશોધન કાર્યને પ્રોત્સાહન આપેલ છે તેના નામ લખો.

પ્ર. 6 નીચેનામાંથી બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(10)

1. લાઈબ્રેરી રિસર્ચ સર્કલના સ્થાપકનું નામ શું છે?
(A) ડૉ.એસ.આર.રંગનાથન (B) જે.મિલ્સ (C) કે.પી.જોન્સ (D) મેલવી ડ્યુઈ
 2. કોલન ક્લાસીફિકેશનની યુક્તિઓ કેટલી છે.
(A) 6 (B) 8 (C) 10 (D) 4
 3. ડૉ.રંગનાથને કેટલા પ્રકારના સાદશ્ય સંબંધો દર્શાવ્યા છે.
(A) 5 (B) 4 (C) 10 (D) 2
 4. પાર્શ્વ સંબંધોમાં કેટલા પ્રકારના સંબંધો રચાય છે.
(A) 7 (B) 8 (C) 3 (D) 1
 5. 1876માંરૂલ્સ ફોર એ ડીકશનરી કેટલોગ પ્રથમ આવૃત્તિ પ્રકાશિત થઈ.
(A) ડૉ.એસ.આર.રંગનાથન (B) મેલવી ડ્યુઈ
(C) ચાલંશ એમી કટર (D) જે.ડી.બ્રાઉન
 6. વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓના નિર્માતાને શું કહેવાય?
(A) ક્લાસીફાયર (B) ક્લાસીફીકેશનસટ (C) ક્લાસર (D) ક્લાસિસટ
 7. કોલન ક્લાસીફિકેશન (સંસ્કરણ -7)નીચેનામાંથી કઈ પદ્ધતિની છે.
(A) પરિણાત્મક પદ્ધતિ (B) લગભગ પરિક્ષાત્મક પદ્ધતિ
(C) અન્મય પક્ષાત્મક પદ્ધતિ (D) મુક્ત પક્ષાત્મક પદ્ધતિ
 8. ઇન્ટરનેશનલ ક્લાસીફિકેશન પદ્ધતિની રચના કોને કરી?
(A) એચ.ઈ.બિલ્સ (B) જે.ડી.બ્રાઉન (C) સી.એ.કટર (D) ફર્મેટ રીડેર
 9. કોલન ક્લાસીફિકેશન પુસ્તકલેખકે લખ્યું છે.
(A) બવિક સેયર્સ (B) ડૉ.એસ.આર.રંગનાથન (C) હેનરી લા ફોન્ટેન (D) મેલવી ડ્યુઈ
 10. UDC વર્ગીકરણ પદ્ધતિની રચના કઈ સાલમાં આવી?
(A) 1876 (B) 1933 (C) 1940 (D) 1895
-